

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 16Csp/55/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8721202235
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Soliarová
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2022:8721202235.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad, v konaní pred sudkyňou JUDr. Dagmar Soliarovou, v právnej veci žalobcu: Q. A., N.. XX.XX.XXXX, C. XXXX/XX, XXX XX W., právne zastúpená: JUDr. Daniel Tarbaj, Zámocká 525/28, 091 01 Stropkov proti žalovanému: W., B..T..Y.., B. B. W. XX, XXX XX A., J.: XX XXX XXX, právne zastúpený: JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka, Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava, IČO: 42 185 190, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 744,- eur s prísl., takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 360,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a .
- III. Žalobca má voči žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy, o ktorých súd rozhodne samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou dňa 20.08.2021 sa žalobca domáhal od žalovaného zaplata sumy 744,- eur s príslušenstvom ako primeraného finančného zadostučinenia zo vzťahu vzniknutého na základe Zmluvy o úvere zo dňa 27.03.2015. Dôvodom podania žaloby je skutočnosť, že rozsudkom Okresného súdu Poprad č. k. 7Csp/7/2017-74 zo dňa 24.10.2018 bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 576,- eur z titulu bezdôvodného obohatenia, pričom súd konštatoval neprimeranú zmluvnú podmienku a žalobcovi bola tiež priznaná náhrada trov konania. Nakoľko uvedeným rozsudkom súd konštatoval zásah do práv spotrebiteľa, žalobca sa podanou žalobou domáha primeraného finančného zadostučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. Požadovaná výška plnenia zodpovedá sume, o ktorú sa chcel žalovaný na úkor žalobcu obohatiť a sumu 168,- eur z titulu využitia neprimeranej zmluvnej podmienky. Uvedený rozsudok potvrdil Krajský súd v Prešove dňa 30.07.2019 rozsudkom č. k. 20Co/19/2019-112, právoplatným dňa 24.09.2019.

2. Žalovaný sa k podanej žalobe písomne vyjadril a poprel nárok žalobcu s tým, že zákonné ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. je potrebné vykladať reštriktívne, rozhodnutie vo veci vedenej pod sp. zn. 7Csp/7/2017-74 je dostatočnou sankciou pre žalovaného a podľa žalovaného zneužitie práva nepoužíva právnu ochranu. Žalovaný má za to, že finančné zadostučinenie by bolo opakovanou sankciou a vzhľadom na výsledok predchádzajúceho konania by bolo pre žalovaného neprimerane prísne. Poukázal na judikatúru Českej republiky a navrhol žalobu zamietnuť.

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi založenými v spise, z čoho zistil tento skutkový stav: Z rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 7Csp/7/2017-74 zo dňa 24.10.2018 súd zistil, že žalovanému bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 576,- eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne odo dňa 14.01.2017 do zaplata. Súd určil, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č.

704302549 zo dňa 27.03.2015, uvedená v bode 2 o určení výšky odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov je vo výške 168,- eur, čo predstavuje RPMN vo výške 28 % podľa vzorca uvedeného vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru je neprijateľná a žalobcovi bola tiež priznaná náhrada trov konania. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 24.09.2019.

5. Zistený skutkový stav súd nasledovne právne posúdil:

6. Podľa čl. 8 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej „CSP“), strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

7. Podľa § 185 ods. 1 CSP, súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná.

8. Podľa § 215 ods. 1 CSP, súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

9. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

10. Podľa § 488 a nasl. OZ, záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok. Záväzky vznikajú najmä zo zmlúv, zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone. Na záväzky vznikajúce zo zmlúv v zákone neupravených sa použijú ustanovenia zákona, upravujúce záväzky im najbližšie, ak samotná zmluva neurčuje inak.

Podľa § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení neskorších predpisov, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

12. Podľa § 2 písm. a), b) zákona o spotrebiteľských úveroch, na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 10.6.2013, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

14. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalovaný a právny predchodca žalobcu uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere, v zmysle ktorej bol právny predchodca žalobcu poskytnutý úver vo výške 600,- eur (bez odrátania inkasovaného poplatku), z titulu ktorého právny predchodca žalobcu žalovanému plnil splátky. Poplatok za poskytnutie predmetného úveru predstavoval 576,- eur. Je taktiež nesporné, že rozsudkom Okresného súdu Poprad č. k. 7Csp/7/2017-74 zo dňa 24.10.2018 bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 576,- eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne odo dňa 14.01.2017 do zaplatenia, súd určil, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. 704302549 zo dňa 27.03.2015, uvedená v bode 2 o určení výšky odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov je vo výške 168,- eur, čo predstavuje RPMN vo výške 28 % podľa vzorca uvedeného vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru je neprijateľná a žalobcovi bola tiež priznaná náhrada trov konania. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 24.09.2019 a teda využitie takejto podmienky v spotrebiteľských vzťahoch spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa.

15. Na základe vykonaného dokazovania súd mal za preukázané, že medzi žalovaným a právnym predchodcom žalobcu bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, teda spotrebiteľská zmluva. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie

špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Zmluva uzavretá medzi žalobcom a žalovaným je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou aj v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka.

16. Spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

17. Musí byť bez akýchkoľvek pochybností ustálené, že účelom uvedenej právnej úpravy je poskytnutie ochrany spotrebiteľovi. Spotrebiteľ má byť totiž informovaný o výške úrokov z úveru a poplatkoch súvisiacich s úverom. Žalovaný pritom ako dodávateľ má zákonnú povinnosť v zmluve o spotrebiteľskom úvere uviesť údaje o výške povinnosti, ktorú má spotrebiteľ povinnosť plniť.

18. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z., možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadostučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadostučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

19. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadostučinenia v zmysle citovaného zákonného ustanovenia je teda porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa alebo podľa osobitných predpisov, ktorými sú predpisy na ochranu spotrebiteľa. Podľa názoru súdu uvedený nárok je teda daný, ak dodávateľ porušil osobitnú právnu úpravu predstavujúcu normy na ochranu spotrebiteľov, ktorými sú osobitná úprava spotrebiteľských zmlúv v § 52 až 54 Občianskeho zákonníka, zákony o spotrebiteľských úveroch, o finančných službách na diaľku a podobne. Účelom týchto právnych noriem je zvýšená ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou a citované zákonné ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. má postihnúť nečestného dodávateľa, ktorý tieto osobitné právne normy nerešpektuje.

20. V prejednávanej veci je zrejmé, že žalobca úspešne uplatnil nárok z titulu porušenia jeho práva ustanoveného osobitným predpisom. Bolo preukázané, že žalovaný nepostupoval s odbornou starostlivosťou, keď predložil žalobcovi resp. jeho právnomu predchodcovi na podpis zmluvu s neprijateľnou zmluvnou podmienkou a následne od žalobcu prijal plnenie s tým, že toto prijal klamaním spotrebiteľa. S ohľadom na to je podľa názoru súdu naplnený vyššie uvedený základný predpoklad uplatneného nároku na finančné zadostučinenie a to, že boli porušené práva žalobcu ako spotrebiteľa vyplývajúce z osobitných právnych noriem slúžiacich na ochranu spotrebiteľov. Na tomto nič nemení ani tvrdenie, či skôr pocit žalobcu, že v prípade priznania finančného zadostučinenia by sa jednalo o druhú sankciu. Pokiaľ sám konal v rozpore so zákonom, a nie v ojedinelom prípade, konal vedome uvedomujúc si hrozbu sankcií.

21. Výška priznaného finančného zadosťučinenia závisí od úvahy súdu. Súd pri určovaní zohľadňuje rôzne kritéria, a to intenzitu, časové trvanie závadného konania, satisfakčnú a sankčnú funkciu a podobne.

22. V prejednávacom prípade možno konštatovať, že zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré spôsobilo ujmu spotrebiteľovi spočívajúcu v nezákonnom preplatení úveru, a teda k strate finančných prostriedkov. Na tomto nič nemení ani fakt, že bezdôvodné obohatenie musel žalovaný vydať; bol spôsobený priamy zásah do majetkovej sféry žalobcu, preto je súd toho názoru, že čo sa týka výšky primeraného finančného zadosťučinenia, bude pre žalobcu primerané finančné zadosťučinenie vo výške 360,- eur. Túto sumu považoval súd za primeranú s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobcu ako spotrebiteľa. Priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobcu, ktorá mu vznikla konaním žalovaného, je určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý ako dodávateľ finančnej služby závadne konal. Spotrebiteľ, teda žalobca, nie je povinný preukázať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie v prípade porušenia ochrany spotrebiteľa a úspešného uplatnenia práva, pričom uvedené predpoklady boli splnené.

23. Na druhej strane však aj žalobca vzhľadom na široko medializovanú osvetu v oblasti spotrebiteľských práv a s poukazom na možnosť bezplatne sa poradiť o svojich spotrebiteľských právach pred uzatváraním zmluvy so žalovaným, prípadne aj počas jeho trvania svoje práva nestrážil natoľko bdelo, aby sa vyhol prípadnému nekalému konaniu zo strany žalovaného. Preto súd považoval za primerané finančné zadosťučinenie v rozsahu 360,- eur a vo zvyšku žalobu žalobcu zamietol. Na jednej strane je to určitá forma prevencie voči žalovanému nepoužívať tieto nekalé obchodné praktiky, ale na druhej strane nejde o sumu, kde by hrozilo nebezpečenstvo neprípustného obohacovania sa žalobcu a zneužívania tohto prostriedku ochrany spotrebiteľa. S ohľadom na uvedené súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku a žalobcovi priznal zadosťučinenie v hodnote približne 2/3 hodnoty, o ktorú sa na úkor žalobcu žalovaný obohatil.

24. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že procesne úspešný žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd až po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Rozhodnutie v danom prípade záviselo od úvahy súdu, preto súd priznal úspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému z priznanej istiny vo výške 360,- eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od doručenia rozsudku na tunajšom súde. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.